



Kopiantys viršūnių link

Styginių kvarteto „Mettis“ narius kalbina Paulina Nalivaikaitė

[Paulina Nalivaikaitė](#)

Nr. 23 (1175), 2016-06-10

Styginių kvartetą „Mettis“ – prieš penkerius metus susibūrusių jaunų atlikėjų kolektyvas, intensyviai ir sėkmingai plėtojantis savo veiklą. Nors jo nariai – Kostas Tumosa (smuikas), Bernardas Petrauskas (smuikas), Karolis Rudokas (altas) ir Rokas Vaitkevičius (violončelė) – manė, kad susibūrė tik kamerinio ansamblio egzaminui, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dėstytojai iš karto išvelgė jų potencialą ir paskatino tobulėti, dalyvauti meistriskumo kursuose. Šiuo metu „Mettis“ – Europos kamerinės muzikos akademijos (*European Chamber Music Academy* – ECMA) narys. ECMA – tarptautinis aštuonias Europos muzikos institucijas jungiantis tinklas, skatinantis kamerinės muzikos tradicijų raidą – talentingiausiems kolektyvams (daugiausiai styginių kvartetams ir fortepijoniniams trio) organizuojantis meistriskumo kursas, paskaitas apie autentišką muzikos atlikimą ir kt. Aktyviai dalyvaudamas ECMA sesijose, taip pat augindamas meistriskumą ir kitur, „Mettis“ jau gali didžiuotis ir garbingu įvertinimu – gegužės mėnesį vykusiame styginių kvartetų konkurse Bordo (Prancūzija) kolektyvas buvo įvertintas antrąja premija. Ta proga su kvarteto nariais **Kostu Tumosa** ir **Roku Vaitkevičiumi** kalbamės ne tik apie konkursą, bet ir apie ECMA, autoritetus, ateities planus.

Kas jus paskatino įsitraukti į ECMA veiklą?

Kostas Tumosa: Kamerinio ansamblio katedros dėstytojai paskatino kartu groti ir toliau, patarė vykti į ISA (*International Summer Academy* kursai Vienoje, – P. N.) meistriskumo kursas, dalyvauti ECMA kaip svečiams.

Rokas Vaitkevičius: Dalyvavome keliose ECMA sesijose, o vėliau buvome priimti tikraisiais nariais. Ši organizacija veikia gana seniai, yra išugdžiusi labai daug ansamblių; iš lietuvių kolektyvų prieš mus įstojo trio „FortVio“. Narių kursai trunka dvejus metus.

Kuo skiriasi dalyvavimas svečių teisėmis nuo pilnateisio dalyvio?

R. V.: Beveik nesiskiria. Pavyzdžiui, pilnateisiai dalyviai lanko dešimt paskaitų, o dalyvaujantys svečių teisėmis, tarkime, aštuonias. Didelio skirtumo nėra, skiriasi oficialus statusas. Jeigu sesija nėra perkrauta, jei yra vietos, gali laisvai atvykti ir dalyvauti. Labai gerai, kai tavo grojimą kažkas išgirsta ir įvertina iš šalies.

K. T.: Šį rudenį ECMA kursas jau baigsime – tuomet būsime alumnai. Per metus vyksta 7–8 sesijos įvairiuose Europos miestuose: Vilniuje, Paryžiuje, Osle, Vienoje, Berne, Mančesteryje, Fiezolėje, Grosraminge... Kur gali, ten važiuoji, bet privalai dalyvauti apie pusę sesijų.

7 MENO DIENOS (Lituanie) / 10 JUIN 2016

R. V.: Gali lankyti ir visas sesijas, bet viskas remiasi į finansus, nes reikia patiems mokėti už kelionę, pragyvenimą. Šiomet gavome Kultūros tarybos paramą, už kurią esame labai dėkingi. Anksčiau mus rėmė Sauliaus Karoso bei Rodericko F. Tucko labdaros ir paramos fondai.

Kaip dažnai dalyvaujate įvairiuose meistriskumo kursuose?

R. V.: Du kartus buvome didžiuliuose meistriskumo kursuose Austrijoje, ISA vasaros akademijoje, jau nebesuskaičiuoju kiek kartų ECMA sesijose; du kartus dalyvavome meistriskumo kursuose Prancūzijoje, Vilkroze. Planuojame ateityje nuvykti į kursą „Pro quartet“ Paryžiuje, taip pat įdomūs kursai vyksta Kanadoje.

Kaip sudarote koncertų programas? Ar jums svarbi programos koncepcija?

K. T.: Būna įvairiai. Esame parengę programą „Karas ir muzika“, kurioje skambėjo kvartetai, parašyti Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų metais – Bartoko Antrasis ir Šostakovičiaus Trečiasis. Šie koncertai praėjo labai sėkmingai. Kremonos kvartetas pasakojo apie tokį programos modelį: klasikinis – šiuolaikinis – romantinis kūriniai, arba, tarkime, vėlyvasis Beethovenas...

R. V.: Vakaruose tai tarsi programos standartas. Bet mes kol kas koncentruojamės į tobulėjimą, į kvarteto žanro pamatus.

Galbūt esate nusprendę gilintis į tam tikrą epochą ar kompozitorių?

R. V.: Dabar daugiau dėmesio skirsime klasicizmo muzikai – tikrai griešime Haydną, Mozartą.

K. T.: Bet mūsų koncertuose, kaip visada, bus ir romantizmo, ir XX amžiaus muzikos.

Kurie jau pagriežti kvartetai jums asmeniškai patys sėkmingiausi, mieliausi?

R. V.: Turime kūrinių, sėkmingai skambančių visuose koncertuose. Bet iš esmės tai labai kintantis reiškinys. Šiuo metu labiausiai traukia Šostakovičius. Lietuvoje jo kamerinės muzikos atlikimo tradicijas galime perimti iš savo profesorių, kurie mokėsi Maskvoje, Sankt Peterburge. Vakariečiai nedažnai girdi Šostakovičių taip, kaip grojame mes. Pavyzdžiui, konkurse Bordo visi ypač išskyrė mūsų Šostakovičiaus kvarteto atlikimą.

Papasakokite apie šį svarbų konkursą plačiau. Pirmiausia, kas padaršino ten dalyvauti?

K. T.: Metai prieš konkursą Bordo vyksta festivalis – ten dalyvavome, buvome pastebėti ir pakviesti atvykti į patį konkursą. Nutarėme, kad jau pribrendome dalyvauti tokiaime rimtame tarptautiniame konkurse.

R. V.: Minčių apie jį būta ir anksčiau, su Kostu prisiminėme, kad, svarstydami apie įvairius konkursus, kalbėjome ir apie Bordo. Tuomet manėme, jog po pirmo turo turbūt iškristumėm, bet nors pasiklausytumėm, kaip groja kiti... Ir štai po penkerių metų tame konkurse pelnėme II vietą.

Konkursas Bordo laikomas itin prestižiniu. Kokie šio konkurso mastai – kiek buvo dalyvių, kokia programos apimtis?

R. V.: Paraiškas pateikė, t.y. atsiuntė įrašus, dvidešimt aštuoni kvartetai iš viso pasaulio. Iš jų buvo atrinkta trylika, į antrą turą pateko devyni, į finalą – keturi. Pirmame ture turėjome groti kūrinį iš trijų kvartetų sąrašo – tai Schuberto *Quartettsatz*, vienas iš paskutiniųjų Haydno kvartetų ir Juano Crisóstomo de Arriaga kvartetas. Mes pasirinkome Schubertą, taip pat pirmame ture griežėme Beethoveno kvartetą Nr. 11 f-moll, op. 95, „Serioso“ (taip pat iš sąrašo) ir Bartoko Antrąjį. Antrame ture griežėme Debussy kvartetą ir Šostakovičiaus Trečiąjį, o trečiame ture – Stravinskio „Tris pjeses“, Schumanno Trečiąjį ir Lucieno Durosoir kvartetą, už kurį pelnėme specialųjį prizą.

7 MENO DIENOS (Lituanie) / 10 JUIN 2016

K. T.: Buvo pateiktas rečiau atliekamų kvartetų sąrašas: Durosoir, Stravinskio, nebaigtas Griego kvartetą, Sibelijaus, Zemlinskio ir kt. Premiją už Durosoir kūrinio atlikimą dalinomės su kanadiečių kvartetu.

Besirengiant konkursui tikriausiai teko paaukoti daugybę laiko ir kitų dalykų?

R. V.: Dar gerokai prieš konkursą darbuose pasiprašėme atostogų. Intensyviai važinėjome į meistriskumo kursus, o prieš pat konkursą dviem savaitėms nuvykome pas profesorių Hatto Beyerle – ECMA ir Albano Bergo kvarteto įkūrėją. Jis mus pasikvietė į savo namus Hanoveryje, kur su juo dirbdavome nuo ryto iki vakaro. Rekordas – 11 valandų grojimo...

Konkurse, žinoma, užmezgėte daugybę naudingų pažinčių.

K. T.: Taip, susipažinome su vadybininkėmis iš Vokietijos ir Prancūzijos, jos organizuoja laimėtojų turą, vykstantį dvejus metus – rengiama keliasdešimt koncertų Europoje, Japonijoje... Dar viena vadybininkė mumis susidomėjo iškart po trečiojo turo pasirodymo, sakė, kad jai labai patikome, ir nesvarbu, laimėsime ar ne, – ji norės su mumis dirbti. Tad jau turime suplanuotų koncertų iš abiejų agentūrų, taip pat yra ir dar nepavirtintų pasiūlymų. O pirmas koncertas Utrechto festivalyje mūsų laukia visai netrukus – liepos 3-iają. Ten gros daugybė žvaigždžių – Janine Jansen, Julianas Rachlinas, Borisas Brovtsynas – mums didelė garbė ten dalyvauti. Grosime Glasso Antrąjį kvartetą „Company“ ir Schumanno Trečiąjį.

Kas yra jūsų autoritetai?

K. T.: Pirmiausia tai mūsų profesorius Augustinas Vasiliauskas iš Vilniaus kvarteto. Mes su juo daug bendraujame, jis mums labai padeda.

R. V.: Pastaruoju metu daug naudos ir įkvėpimo gavome ECMA sesijose iš Hatto Beyerle. Jam jau aštuoniasdešimt treji, jis yra išugdęs daugybę kvartetų, o jo bendravimas su žmonėmis, su ansambliais, sugebėjimas stumtelėti, įkvėpti rodo, jog jis išties yra vedlys.

K. T.: Taip pat daug pataria Miguelis da Silva, Johannesas Meisslis. Iš tiesų, iš kiekvieno dėstytojo gali išgirsti ką nors svarbaus.

R. V.: Labai smagu, kad jaučiame jų palaikymą. Mes – lietuviai, jie – du austrai ir prancūzas, bet priima mus kaip savus, labai skatina tobulėti.

Kokie artimiausi jūsų kolektyvo planai?

K. T.: Dalyvausime konkurse Italijoje – tai kur kas mažesnis, vieno turo konkursas, į jį vyksime iškart po ECMA sesijos Fiezolėje. Taip pat grosime renginio „Kultūros naktis“ LRT „Visu garsu“ stende, po to – Utrechto, Tytuvėnų festivaliuose, vėliau vyksime į Austriją, kur grosime dviejuose koncertuose. Rugsėjo gale – vėl ECMA sesija... O tarp viso to abu koncertuosime ir kaip Lietuvos kamerinio orkestro nariai.

Dėkoju už pokalbį ir linkiu sėkmės!